

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Manifest čeških poslancev.

Izvrševalni odbor čeških državnih poslancev je stopil pred češki narod s slovesnim oklicem, kateri ima z ozirom na sedanje notranjepolitične razmere in na razne pravne poskuse velik splošen pomen, kajti v njem je precizirano češko stališče na vse strani.

Oklic povdarja, da se je kriza, katera že dve leti pretresa monarhijo, znatno poostрила, in da je čedalje nujnejše potrebno, ravnopravne razmere v državi urediti, ako se naj naredi konec vladajočim razmeram.

Oklic naglašja, da češki narod, dasi bi po historičnem razvoju in kot večina v čeških deželah smel zahtevati zase prvenstvo, tega vendar ne zahteva, nego zahteva samo enakopravnost in enakovrednost v čeških deželah. Nemci pa niti v tega ne privolé, ampak tirjajo zase hegemonijo in nadvlado ter so proti jezikovnim naredbam začeli ljut boj, ki ima namen, zagotoviti nemški manjšini vladu nad slovansko večino v državi in obnoviti despotizem krivice in nasilnosti.

Posledica tega boja je, da po krivdi Nemcev stagnira vse delovanje ustavnih korporacij, tako politično kakor gospodarsko. Parlament je postal nesposoben za vsako delo, in novi se je dokazalo, da sedanje ustavne uredbe niso primerne posebnim razmeram historičnim in političnim individualnostim posameznih kraljestev in dežel, da žalijo posamezne narodnosti ter zadržujejo njihov razvoj.

Češki poslanci so z ozirom na to mnenja, da je sedanje ustavno krizo na korist države in vseh njenih narodov možno rešiti samo tedaj, če se uredba države postavi na tisto podlago, po kateri bi bila habsburška monarhija napram zunanjim in notranjim viharjem resnično zavarovana, na podlago pravice in pravičnosti.

Od tega, kakor se razvijajo razmere v bližnji prihodnosti, je odvisno, če se poravnajo nastale zmešnjave in ustanove zdrave razmere.

Češki poslanci so pripomogli, da se je na podlagi skupnega programa ustanovila

parlamentarna večina, in priznavajoč potrebo solidarnosti vseh strank desnice, katerim je za ohranitev historičnih pravic, za razširjenje deželne avtonomije in izvedenje ravnopravnosti, smatrajo ohranitev te večine za trdno jamstvo, da se politične razmere ne razvijejo na škodo principov desnice in na škodo v njej zastopanih narodov, ter bodo storili vse, kar je v njihovih močeh, da se skupni program desnice v državnem organizmu praktično uveljavi.

Uspehi, katere so dosegli češki poslanci in s katerimi niso bili Nemci čisto nič oškodovani, ne ustavijo nadaljnjih prizadevanj v tem oziru, dokler se ne prizna in ne izvede popolna ravnopravnost češčine z nemščino v vseh deželah češke krone.

Samo na podlagi teh principov je možna sprava z Nemci, katero češki narod odkrito želi. Razširjenje kompetence češkega deželnega zbora, samostojnost državne uprave čeških dežel, avtonomija tako glede zakonodajstva, kakor glede javne uprave, to so pogoji, da se ublažé narodna nasprotstva, in da se omogoči legislatorno delovanje na gospodarskem in na socialnem polju.

Svoj manifest končujejo češki poslanci s pozivom k jedinstvu vsega naroda, ki je toliko potrebnejša, ker se proti njemu ustvarja združanje vseh Nemcev v državi in zunaj države, in ker more narod v tem nevarnem trenutku ohraniti svoje pridobitve in pogoje svojemu obstanku samo če je jedin.

To je vsebina manifesta, s katerim so češki državni poslanci stopili pred svoj narod, in kateri je v celi monarhiji obudil občno pozornost.

Manifestu čeških poslancev se mora priznati, da precizuje jasno in točno vse češke zahteve, tako da ni o njih nobenih dvomov več. Iz manifesta je razvidno, da se češki zastopniki sicer držé strankam desnice skupnega programa, da pa ostanejo slej ko prej zvesti ne le svojim narodnim, nego tudi svojim državnopravnim ciljem.

Manifest je pisan z neko posebno odločnostjo in naredi utis, kakor da je to ultimatum čeških poslancev

merodajnim krogom v državi, kakor da so češki poslanci z njim v naprej odgovorili na pravne poskuse, katerih se vlada hoče lotiti.

V manifestu so tudi povedani pogoji, pod katerimi je češki narod pripravljen skleniti spravo. Rade volje priznavamo, da je češki narod vselej lojalno želel sprave z Nemci in vedno nanjo deloval, toda z ozirom na sedaj vladajoče razmere, kiso popolnoma ekscepcionalne, moramo reči, da pogrešamo glede pravih pogojev tiste mehkohe, ki jo v gotovih trenutkih narekuje državniška, vse okolnosti uvažujoča previdnost.

Šele nekaj dnij je tega, kar je dr. Skarda pokazal, po kateri poti je Čehom hoditi, da pridejo v veljavo načela v desnici združenih strank. Tam označeni način postopanja je jedino pravi, a če hočejo češki poslanci tako postopati, potem je vse kako potrebno, da strun preveč ne napnó, potem je njihova dolžnost, da znajo bitine samo odločni, nego v gotovih momentih tudi popustni in prizanesljivi do tiste meje, do katere jim narodna čast in korist dovolita iti.

In prav v sedanjem trenutku se nam zdi, da bi bila mehkohe in popustnost na mestu. Češkim poslancem je gotovo, in bolje kakor nam, znano, kaj se godi za za kulisami. Znano jim je, kake težave so nastale vladi vsled tega, ker se nagodba ni rešila parlamentarnim putem, kake nazori vladajo v tem oziru v odločilnih krogih, katerim gre ohranitev dualizma nad vse in kako velika je nevarnost, da odstopi sedanje ministerstvo in da ob svojem odstopu morda prekliče jezikovne navedbe.

V manifestu povdarjajo češki poslanci sami, da je ohranitev desnice jedino sredstvo, da pridejo v veljavo načela te stranke. To spoznanjem tudi narekuje, kako naj postopajo v sedanjem hipu, ko se se vsi sovražniki slovanstva zjedini nato, da Čehe izolirajo. Le s tako popustnim in obzirnim

postopanjem kakor doslej, zamorejo češki poslanci ohraniti desnico in utrditi pozicijo sedanje vlade, vsaka druga taktika zamore prouzročiti debacle.

V Ljubljani, 13. februarja.

Za abstinenco Nemcev

v češkem deželnem zboru se je oglašil v „Leitn. Ztg.“ tudi dr. Funke, češ, prej se Nemci v praški deželni zbor ne vrnejo, da se ne izvrše te tri zahteve: odpravijo naj se jezikovne navedbe, prizna se naj nemščina državnim jezikom in zagotovi zaključnost nemških okrajev. Funke svari, da se dela mej nemškimi naprednjaki in Schönererjanci razloček, češ, bistveno imata obe stranki ista načela. Funke pa misli, če se nemški poslanci vendarle odločijo za deželni zbor, naj nadaljujejo ondi obstrukcijo.

Izvrševalni odbor čeških državnih in deželnih poslancev.

V manifestu, kateri so izdali češki poslanci, se povdarjajo zlasti te-le točke: Večji del poslancev nemškega naroda vzdržuje še nadalje svoje zahteve, da imajo Nemci pravico do gospodstva, in da je njihov jezik prvi v državi. Na tem stališču stojó se pobijali Nemci jezikovne navedbe ter so spodbijali temelj parlamentarnemu in ustavnemu življenju v nadi, da jim donese absolutizem večje koristi kot pravičnost in svoboda. Obstrukcija se ni obračala samo proti narodnim zahtevam Slovanov, nego se ni ustavila niti pred nujnimi gospodarskimi in socialnimi problemi. To treba najbolj obžalovati, kajti tako smo brez parlamenta šibkejši kot Ogri, ter je vsakršno delovanje na korist, kmetijstvu, obrtništvu in trgovini onemogočeno. Parlament ne more več poslovati, kar zopet dokazuje, da sedanje ustave naprave niso ugodne za razne razmere historično-političnih individualitet kraljestev in dežel. Češki poslanci so v družbi s somišljeniki ustvarili večino, ki se poteza za ohranitev zgodovinskih pravic, za razširjenje deželnih avtonomij in za izvršitev popolne enakopravnosti. V družbi s strankami desnice bodo Čehi še nadalje delovali na to, da se

LISTEK.

„Popevčice milemu narodu“.

(Zložil Anton Hribar. — Ocenil Ivan Cankar.)

(Konec.)

To so časi, ko je vzcvetela lirika povsod v najkrasnejšem novem cvetu. S Francoskega je prišla takozvana „dekadence“. Pavel Verlaine je pel finočustvene, v izrazu rafinirane, v obliki dovršene podoknice in sonete; z jedno samo mojstersko metaforo, s kratko, jednostavno besedo na pravem mestu je pretresel dušo, kakor bi je ne mogel klasičen formalist z deseterimi stancami. „Rien que la nuance!“ — „samo nijanso hočemo!“ Ne skrbno izrezljanih kipov, ne do pičice izvršenih, kričečih slik, — to je stvar realistov! — duševne skrivnosti se ne dajo prijeti, — najskrivnejše misli se ne dajo slikati — najfinejši čuti se ne dajo izreči. Treba je rafiniranih metafor, treba je izbranih izrazov, ki bi ne vplivali sami na sebi, — a ki stisnejo srce na svojem mestu in v določni zvezi . . . Kakšna je ta moč izraza pri Baudelaireju! Baudelaire je modernejši, — človek na skrajnem vrhuncu kulture. Jasno in raz-

ločno govori o čutih, ki prihajajo v dušo megleni o polnoči in v polusanjah, in ki izginejo v istem hipu brez sledu . . . In ti pesniki niso niti najmanj pretirani; zdé se mi mnogo naravnješi in ostalemu človeštvu bližji, nego suhoparni formalisti iz francoske in nemške klasične dobe.

„Dekadence“ je napravila svojo pot kakor pomlad, ki hodi čez poljane; kamor stopi, vzcvetejo rože. Na Nemškem so se oglašili nenavadni talenti; vsaki izmed njih je čutil, da se je zgodilo nekaj čudovitega, da je prišlo nekaj novega; prerोजना poezija je duhtela v zraku . . . In to vendar ni bila in ni nikake „struja“. Vsak talent zase je ostal popolna individualnost; Dehmel in Lillencron, Bierbaum in Hartleben, Hoffmannsthal in George, — nimajo ničesar skupnega, kakor da se razlikujejo z vsako svojo pesmijo od „klasikov“ in njihovih epigonov . . .

Prav tako se je godilo na Češkem in se godi na Poljskem . . . A pri nas? Letos je izdal Anton Hribar svoje „popevčice“ v vsi svoji slavi in v vsem svojem priznanju; realist Aškerc ne pozna „dekadence“ in vodi kampanjo proti nji; drugače je ostalo vse pri starem. Tako homo v svetem miru in ganljivem soglasju še dalje hribarili in pajkovali . . .

Ulomki.

Spisal Sevnčan.

Ideali.

Idealov na zemlji ni in jih ne more biti. Naiven je tisti, kateri jih išče, a naivnejši oni, kateremu se dozdeva, da jih je našel.

A v nas naj živijo in nad nami naj plavajo, dokler žije človeški rod . . .

Theano.

Ko je Atencem izpodletela nakanjena pridobitev Sicilije, so Alkibijada zaradi bogokletstva obsodili na smrt, tudi so ga morali vsi svečeniki in svečenice prokleti . . .

Toda Theano, hčer Menona iz Agraula, se je branila temu nabožnemu ukazu ustreči in izustila je najlepše besede, ki so prišle iz svečeniških ust, odkar je ustvarjen svet: „Postala sem svečenica, da blagoslovim — ne pa da proklinjam!“

Sebičnost.

Zgodovina nas uči, da je bila sebičnost glavni steber Rimljanstva od početka pa do konca rimske države. Le eno ljudstvo poznam, katero glede surove sebičnosti morda še presega rimljansko — to je angleško. Zaseduj razvoj zunanje politike Rima in Angleške, povsodi najdeš ono neskončno kramarsko, brutalno sebičnost

spojeno pri Rimljanah kakor pri Angležih z istim podlim hinavstvom.

Židovstvo.

Vsi narodi, ki so za časa židovskega kraljestva živeli, izginili so s površja, le židovska žilavost se ni dala ugonobiti. — Niti čas, niti napredek, niti razstreseno bivanje med vsemi narodi na zemlji, niti najhujši udarci niso premenili židovske unajnosti — židovskega značaja. Kakeršen je bil žid pred tisočletimi leti, takšen je še dandanes, naj si biva v Evropi, Afriki ali Aziji. — To je dokaz, da so židi navzlic svojem majhnemu številu od usode poklicani, še v teku zgodovine igrati veliko ulogo.

Ne reprezentuje li židovstvo žalibog v vseh evropskih državah kapitalizma in časnikaštva?

Bismark.

Bismark je bil iz kovine vlit, iz katere zgodovina vari polubogove in zločince.

Človeška družba

je vsikdar pri volji, vsakemu priznati predrznost pregrehe, nikdar predrznosti, svobodnega mišljenja. Zakaj? Tudi priprosti človek zamore po blatu gaziti z nekako dostojnostjo, nikdar se pa ne zamore njegov razum povzdigniti v višave na krilih prostega mišljenja!

program večine uresniči. Pravičen in brez predsodka misleč človek se mora itak čuditi, kako je možno, da se koncem 19. stoletja med kulturnimi narodi bije toli divji boj radi tega, ker se v manje ugodnih razmerah živeči narodi potezajo za jednako-pravnost v javnem življenju. Ker pa se nemške stranke vedno osorneje ustavljajo pravici ter se združujejo proti Čehom, povzija manifest narod česki k popolni slogi ter svari, naj ne dela poslanca težko s tem, da bi jim ne zaupal popolnoma!

Macedonske agitacije.

Za Bolgarijo je prišla sedaj Črnagora, ki izjavlja, da ne more sedaj za Macedonce prav ničesar storiti ter priporoča odborom, naj bodo mirni. Razume se, da je to na obeh straneh posledica ruskega vpliva. Rusija nima časa niti volje baviti se z balkanskimi nemiri, dokler ima toliko opravka v Aziji. Vzlic vsemu pa agitacije ne prenehajo, in poroča se, da so na nekaterih krajih nastali nemiri. V Prilipu v Stari Srbiji je prišlo mej kristijani in mohamedanci do boja ter je bilo na obeh straneh nekaj pobitih in ranjenecov.

Nemško časopisje o Franciji.

Ruski „Svet“ se bavi s čudovitimi spremembami v nemškem časopisju napram Franciji. Med konfliktom Francije z Anglijo je stalo nemško časopisje na strani Francije, odkar pa so začeli angleški listi in državni dobriki se Nemčiji, se je simpatija Nemcev do Francozov izredno naglo ohladila, in nekateri časopisi naravnost hujskajo Anglijo proti Franciji. Neodkritosrčni in nemoški Nemci spreminjajo svojo barvo kakor kameleon, zato pa jim ne zaupa nihče. Francozi pa se ne dajo speljati na led ter ogovarjajo na vsa angleška izzivanja mirno ter previdno, saj vedo, da bi bila Nemčija tisti tretji, ki bi se smejal, ako bi se pretepali Francija in Anglija.

Dreyfusova afera.

Radi neprestanih sumničenj, s katerimi so obkladali nasprotniki Dreyfusa kasacijski dvor, zlasti pa radi škandala, kateri je izzval Quesnay de Beaurepaire, ko je odstopil ter obdolžil poročevalca v kasacijskem dvoru, sodnika Barda, da je strankarski, radi tega je predložila Dupuyeva vlada francoski zbornici predlog, naj se preiskava Dreyfusove obsodbe vzame kasacijskemu dvoru ter izroči vsem trem kamoram najvišjega sodišča. Ta vladni predlog je bil sprejet s 332 glasovi proti 216 glasovom. Z revizijo se bode bavilo sedaj 45 sodnikov, katerim pač ne bo možno očitati, da so podkupljeni ali strankarski. Dupuy je deseglel s svojim predlogom voliko zmago, ki je njega stališče jako utrdila, vso Dreyfusovo afero pa zopet za več mesecev zavlekla.

Dopisi.

Iz ribniškega predmestja 11. februarja. Pust bliža se svojemu koncu, le še malo in doplesalo se bode, in čas pokore je tu. Da je predpustni čas, čas norenja in praznenja žepov, je že naš Prešeren pel. Nikomur ne more se v zlo šteti, če malo popleše, čeprav na kaplanovo žvižgo. — Ribničan osrečil je gospod Ig. Gruntar s konsumnim društvom, ali kako že šmenta imenujejo, po njegovem mnenju trebalo je tudi posojilnic, ker prva ne zadostuje niti krajevnim, še manj pa časovnim razmeram. Da smo mu Ribničani hvaležni za take usluge njegove poštrevolnosti, je gotovo. Dosegel je, da se kmetske občine niso samo od-tujile trgu, ampak da mu odločno nasprotujejo, kar gotovo niti trgu niti kmetiskim občinam v korist. Tedaj, kar se v Ribnici ni posrečilo klerikalni stranki, to je delo zaupnega moža narodne stranke — razpor! V naši sosedni Dolenjivasi hoče se nalik omenjenemu gospodu popeti do popularite tamošnji župan, še izza časa volitev dobro znani lepi Nace, kateremu bi pa vsekakor boljše kazalo, da bi ostal župan ter poveljnik gasilnega društva, ter da bi občinske račune bolj temeljito, ognjegasnega društva pa sploh kedaj sestavil, to je, menim, Dolenjevaščanov prav pohlevna želja. Da ni bil nikdar trdnega prepričanja o nazorih ter da je svoje prepričanje menjaval za vsake volitve posebej, je že znana in dognana stvar. Radi tega ni se čuditi, da je sedaj začel plesati (pa saj je pust), kakor mu tamošnji kaplan žvižga. Ta dva menita osrečiti tamošnje prebivalce s toliko za-željenim konsumnim društvom in to radi

tega, ker se tamošnji trgovci ne uklonijo, ter so mu kot kandidatu klerikalne stranke odločno nasprotovali. Srečne Struge! Tudi Vas doleti blagor, katerega sicer vredne niste, konsumno društvo je zagotovljeno. Sicer pa menim, da bi bilo bolj umestno, ko bi tisti gospodje à la Kalan Stružanom poskrbeli parni mlin, da ne bi bilo treba dve uri čez goro v Ribnico v mlin nositi. To bi bilo koristnejše delo, a ne konsumno društvo, niti zabavljanje radi podpor za gledališče, ko se našim kmetom reče: 16.000 podpore za gledališče, to je v njegovih očeh velikanski znesek, a resnično je to le bore malo v primeri z drugimi podporami.

Iz Zagorja ob Savi, 12. februarja. Slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. Sklicevaje se na § 19. tisk zakona prosim, da popravite v jedni prihodnjih številkih Vašega cenjenega lista dne 10. t. m. št. 33. pod naslovom: „Zagorje — Opomba uredništva“ objavljeni dopis, naslednje:

Ni res, da pri zadnji seji občinskega odbora, dne 31. januarja t. l. ni bil pisan zapisnik, pač pa resnica je, da je občinski tajnik, ki je bil do konca seje navzoč, vse sklepe občinskega odbora v zapisnik zapisal, in ko je bila seja skončana, županu in dvema svetovalcema takoj — torej ne drugi ali tretji dan — podpisati dal, in se šele potem, ko so vsi obč. odborniki sobo zapustili — sam odpeljal v Ljubljano.

Kateri obč. odbornik in svetovalec — gospod dopisnik — je v stanu Vašo trditev s prisego potrditi, je podpisani in z njim vred ves obč. odbor prav radoveden!

Županstvo v Zagorju 12. svečana 1899.

Župan: Morscher.

Opomba uredništva: Dasi ta popravek nikakor ne odgovarja zakonitim predpisom, ga vender, toda le prostovoljno prijavljamo, dodamo mu pa takoj vse njegove navedbe pobijajočo izjavo, ki se glasi:

Svetovalec g. Weinberger mi zatrjuje, da je obč. tajnik, predno še se je odpeljal v Ljubljano, zgotovil zapisnik. Neumljivo mi je, kako se more zapisnik poprejšje zgotoviti in podpisati, predno ne pridejo na vrsto razni nasveti, katere sem prav jaz stavil, in o katerih bi se moralo v zapisniku tudi kaj omeniti. Župnik, g. Gross se v svojem popravku sklicuje na sejni nepopolni in od mene nepodpisani zapisnik, kateri v tem slučaju zame ni merodajen in to tem manj, ker je moral biti spisan v sumljivi naglici, sicer bi se tajnik ne bil mogel še z brzovlakom odpeljati. Bodi pa kakorkoli že, župnik g. Gross in njegov brat pri seji nista glasovala za vseučilišče, dasi sta sicer pred sejo rekla, da bodeta glasovala za-nje, kar še jedenkrat častno povdarjam.

Andrej Mauer,

posestnik in občinski odbornik.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Zopet se obračamo po stari navadi do dragih Slovencev in Slovenk, do svojih rojakov širom sveta, ter jih vabimo, naj se zopet pridružijo naši družbi! Do prelepega števila udov se je družba povzpela lani. Tudi letos naj bi ostalo tako, zakaj geslo naše za Mohorjevo društvo mora biti: „Ne nazaj, marveč vedno naprej in navzgor!“

Gg. poverjenike nujno in iskreno prosimo, naj tudi letos trudoljubno zbirajo po posameznih krajih krдела Mohorjanov ter jih vneto vabijo v kolo naše družbe. Ta trud naj pa podpirajo vsi rojaki. Ne le da naj ostanejo družbi zvesti vsi njeni dosedanjí udje; marveč vsak Mohorjan naj postane nekaj apostol naše družbe v tem, da jo priporoča znancem svojim, vabi k njej prijatelje in nam tako pomaga približevati se cilju: da je ne bo več slovenske hiše in rodbine, kjer bi se ne čitale Mohorjeve knjige!

Za mali donesek 1 gld. ponuja družba svojim udom šestero lepih knjig, po katerih si morejo bistriti um, blažiti srcé, iz katerih zajemajo toliko zlatih nauk, pre-mnogu prijetne zabave. — Tudi ne smemo zabiti premnogih duhovnih dobrot, katere družba ponuja svojim udom po mnogih odpuštkih ter skupnih molitvah in daritvah družbenikov!

Zato, rojaki, na delo, da se nas zbere zopet častno, in ako Bog dá, še večje število udov. To bode vsemu národu v največjo srečo in čast ter tudi v ponos pred vnanjim svetom.

Knjige, katere se v družbeni tiskarni že marljivo pripravljajo, izidejo sledeče:

1. „Zgodbe sv. pisma“. VI. snopič. Te dragocene knjige Slovincem pač ni treba znova priporočati. Vsaj ona naj primora vsakega uda, da vstraja pri družbi, da po nji sčasoma dobi v roke vse sv. pismo, ki nam prav odpira hram božji, ki je jedino varno zavetje zmedenega človeškega življenja. — Najboljše priporočilo za knjigo pa je blagoslov, katerega so sv. Oče Leon XIII. podelili pisatelju knjige, g. dr. Fr. Lampé-tu in vsem, ki beró to delo

2. „Premišljevanja o presvetem Rešnjem Telesu“. Zadnja leta se je po vsem katoliškem svetu zelo povzpela pobožnost do presv. Rešnjega Telesa, kar nam tudi po Slovenskem spričujejo mnoge bratovščine, v mnogih farah vpeljana vedno češčenje itd. Odbor hoče torej s to knjigo vstreči vsem udom, čestilcem presvetega Rešnjega Telesa. Knjiga obsega 31 premišljevanj pobožnega laškega duhovnika Paganija, ter popoln molitvenik s posebnim ozirom na presveto Rešnje Telo. Knjiga omilila se je zelo rojakom pisateljevim in je prestavljena tudi že v mnoge druge jezike. Ugajala bode gotovo tudi Slovincem, zato sezite po nji!

3. „Jagode“. Knjiga za odraslo mladino. — Stritarjeva knjiga „Pod lipo“ se je jako omilila slovenski mladini. „Jagode“ nadaljujejo to delo s tem, da podajajo bolj odrasli mladini mnogo lepe zabave in zdravega pouka. Nanizanih je v knjigi 56 pesmic, za temi se vrstijo 4 igrokazi, kateri se bodo lahko predstavljali na domačih odrih. Knjigo zaključuje poučna povest: „Janko Božé“. Ta knjiga naj vabi v Mohorjevo družbo zlasti naše odrasle fante in dekleta!

4. „Postrežba bolnikom“. Ta koristna knjiga naj bi ne manjkala v nobeni hiši! Kolikokrat nastopi hitro nevarna bolezen, a zdravniška pomoč je oddaljena, in težko dobiti. Ta knjiga bode učila, kako treba streči bolnikom, povedala potrebne stvari o hrani in pijači bolnikov, o prvi pomoči v sili in raznih neugodah.

5. „Avstralija in nje otoki“. Kakor smo Mohorjanom podali opis Kitajcev in Japoncev, podamo jim po tej knjigi opis Avstralije in njenih otokov. Zanimivo opisanje bode gotovo ugajalo bralcem.

6. „Koledar“ za navadno leto 1900. Koledar bode uravnan, kakor je bil v zadnjih letih. Potrudili se bomo, da mu bo vsebina kolikor mogoče raznovrstna in zanimiva.

To je književni dar, ki ga družba letos pripravlja svojim udom. Slovinci sezite po lepih knjigah, upišite se v Mohorjevo družbo!

Posebej se tem potom obračamo še do gg. slovenskih pisateljev z iskreno prošnjo, naj nika ne zabijo naše družbe, marveč naj jo pridno zalagajo s plodom svojega uma in truda!

Dostavljamo, naj se nam vpisovalne pole gotovo pošljejo do dne 5. marca, kakor zahtevajo društvena pravila, da se ogromno delo v tiskarni ne zavleče, in da je mogoče knjige ob pravem času dodelati in razposlati. Le oni, ki v pravem času pristopijo in ob enem pošljejo udnino, se morejo šteti za ude. Neudje pa morajo plačati za knjige kakor po knjigarnah, namreč 3 gld. 50 kr.

Bog blagoslovi na priprošnje sv. Mohorja skupno naše delo v prosep družbe in napredek naroda slovenskega.

V Celovcu, dne 25. februarja 1899.

Odbor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. februarja.

— Osebnosti. Prvi predsednik najvišjega sodnega in kasacijskega dvora dr. pl. Stremayr je šel v pokoj. Drugi predsednik dr. Karol Habietinek je imenovan prvim predsednikom tega sodišča, senatni predsednik dr. Emil Stinbach pa drugim predsednikom. — Višji finančni nadzornik g. Gustav Tauzher je imenovan finančnim svetnikom v Gradcu. — Davčni nadzorniki gg. Henrik Kittag Rajko Jordan in dr. Viljem Kreft so imenovani za višje davčne nadzornike na Kranjskem. Začasni glavni učitelj na učiteljsku v Ljubljani g. Ivan Benda je imenovan stalnim glavnim učiteljem na učiteljsku v Celovcu.

— Župan Hribar vrnil se je s svojega dopusta ter je prevzel danes zopet vodstvo magistratnih uradov.

— Napad na ljubljanske trgovce. „Slovenski List“ je le redkokdaj deležen

časti, da se zanj kdo zmeni, zlasti redkokdaj ga počastimo mi s kakim odgovorom na njegovo neprestano zabavljanje in obiranje. Danes storimo to zopet jedenkrat, in sicer v obrambo ljubljanskih trgovcev, katere „Slovenski List“ smeši s priimkom „štacunari“. Ljubljanskim trgovcem očita „Slovenski List“, da hočejo konsumente oškoditi in odreti in sicer s tem, da so zvišali ceno sladkorja in petroleja. „Slovenski List“ se trudi, da naslika to zvišanje cene kot silno in povsem neopravičeno odušstvo ter je izračunal, da je vsled njega ljubljansko prebivalstvo oškodovano za letnih 21.000 gold. Tako hudobno in lažljivo napadanje ljubljanskih trgovcev je treba z vso odločnostjo zavrniti, ker je popolnoma neutemeljeno in ima samo namen, ščuvati ljudstvo proti trgovcem. „Slovenski List“ pravi, da so trgovci zvišali ceno petroleja od 19 na 22 kr. torej za 3 kr. V tej trditvi je laž, ker se je petrolej doslej trgal po 20 kr. in ne po 19 kr. Petrolej, na debelo kupljen, velja sedaj trgovca samega 19 gld. 45 kr. Ako se uvažujejo stroški, ki jih ima s tem, da mora blago speljati s kolodvora, davek itd. itd., potem gotovo ni pretirano, ako se je cena dočela na 22 kr. Glede sladkorja pravi „Slovenski List“, da so trgovci zvišali ceno od 40 na 44 kr., dočim se v Gradcu prodaja sladkor v koscih na drobno po 39 kr. V tej trditvi je kar več lažij. Sladkor na cele vagone kupljen stane trgovca samega klj 37½ kr. Sladkor je pa, in sicer vsak kos posebej, zavrt v papir. Trgovec mora vsak kos površ še zdrobiti in tehtati, za kar z ozirom na debeli papir in na izgubo pri razsekavanju gotovo ni preveč, ako se računa 1 kr. Trgovca samega stane torej sladkor 38½ kr., in je dobiček, ako ga prodaja po 40 kr., očitno tako neznamen, da ž njim ni možno izhajati. Z ozirom na to so trgovci zvišali ceno od 40 na 42 kr., a samo za sladkor, ki je razsekan in odtehtan, le za prodajo po 1 klj. in ½ klj., pri katerem se ga veliko izgubi, ne pa tudi pri prodaji na cele komade. Celi komadi stanejo slej kakor prej 40 krajcarjev, česar pa „Slovenski List“ nalašč ni omenil! Sladkor v koscih velja trgovce v zabojih po 50 kg same po 39½ kr. Prodajali so ga po 40 kr., kar ni noben dobiček, zlasti ker se ga veliko zavaga, ker je v zabojih veliko papirja itd. Ta sladkor se prodaja sedaj v zavojih po 5 kg po 42 kr. in le na drobno izvagan po 44 kr. V Gradcu se ne prodaja noben sladkor po 39 kr., pač pa se po tej ceni prodajajo odpadki, kakršnih v Ljubljani sploh ni dobiti, če ne v branjarji na Korarskem ringu. Iz tega je razvidno, kako drzno je „Slov. List“ pačil resnico v svojem napadu na trgovce, in da so njegova očitanja do cela neosnovana. „Slov. Lista“ račun, da je Ljubljana vsled tega opravičenega, a neznatnega zvišanja cen, ki kaže, da trgovci ne iščejo družega, nego pošten in primeren zaslužek, zadeta za letnih 21.600 gld., je vsled navedenih pojasnil popolnoma ničev, sosebno če se še pomisli, da kupujeta dve tretjini ljubljanskega prebivalstva sladkor v komadih in ne v koscih. Ako ima „Slov. List“ že posebno veselje za računanje, naj izračuna, koliko se iz ljubljanskega prebivalstva iztirja kot štolnina več, nego je dovoljeno po zakonu. To bi bilo koristnejše delo, kakor lažljivo in nepravično napadati ljubljanske trgovce.

— Repertoire slovenskega gledališča.

Jutri, na pustni torek, ob polu 4. uri popoldne se bode ob izdatno znižanih cenah predstavljala velepriljubljena čarobna burka v treh oddelkih s petjem „Lumpacij Vagabund“. Zanikerno trojico rokodelskih pomočnikov, t. j. krojača Klobčiča, mizarja Lima in črevljarja Kneftro, bodo predstavljale gdč. Slavec, gdč. Ogrinec in gospa Polakova. Signora Palpiti in nje dve hčeri predstavljajo g. Inemann, g. Danilo in g. Housa. Zlobnega duha Lumpacija bo igrala gdč. Vračko. Burka je torej za ta dan nalašč prirejena. — V četrtek, 16. t. m., bo imela gospa Irma Polakova svojo benefico ter bo igrala dunajsko sliko iz življenja „Tri pare črevljev“, v kateri ima glavno vlogo. G. Polakova je bila kot igralna vedno jako trudoljubna, mnogostransko porabljava, marljiva in zanesljiva ter je prav v tej sezoni premogokrat izborna zabavala slovensko občinstvo.

— Slovensko gledališče. Sinoči je bila prva repriza Jurčič-Kranik-Govekarjevih „Rokovnjačev“. Nismo se motili, ko

smo rekli v oceni o „Rokovnjačih“, da bodo privlačna sila, ki bo vabila za dramo tako zaspalo občinstvo na stole slovenskega gledališča, ki običajno samevajo pri dramskih predstavah. Sinoči je bilo gledališče zopet prenapolnjeno, in v parterju so stali zopet stoli, „kar znači v nas vedno izreden glasbeni ali literarni dogodek“. Kar nas pri tem še prav posebno veseli, je to, da smo opazili tudi včeraj v gledališču mnogo tujcev. Dveh naših prvakov pripovedovalcev s slavo ovečani imeni sta pač v prvi vrsti oni magnet, ki je pri obeh predstavah „Rokovnjačev“ napolnil gledališče. Bili bi pa skrajno krivični, da ne prisodimo dobršnjega dela zasluge, priznanja in pohvale g. dramaturgu, ki je poleg idealnega namena, postaviti spomenik Jurčiču in Kršniku v slovenskem gledališču, dosegel tudi to, da je odprl gledališki blagajnici gladek pot, po katerem bode zdrčala vanjo še mnoga srebrna krona. Pri sinočni predstavi „Rokovnjačev“ smo se pa tudi natančneje prepričali o njih vrednosti in veljavi. Kdor pozna roman in je videl dramo, ta mora priznati, da je g. Govekar iztrgal iz knjige s premislekom in spretnostjo prav one stvari, ki mrgole dramskega življenja, ter nam jih lepo razgrnil drugo ob drugi, da ustvarjajo v celoti pristno fotografijo „Sturm und Drang-Periode“ slovenskega narodnega življenja v početku umirajočega sedanjega veka. O igri sami še več razpravljati, bi pomenilo, nositi pesek v Savo. Rečemo pa: kar so Hrvatoma „Graničarji“, kar je Čehom „Jan Vyraha“, to so sedaj Slovencem „Rokovnjači“. Pri nas smo videli že vse troje, a če bi videli te tri igre tudi v Zagrebu in Pragi, bi kot mi spoznali tudi tamkaj narodno življenje teh treh narodov iz obličja v obličje. Pa ne, da bi se tudi hoteli hvaliti: kaj je izmed te trojice najpristnejše? Gotovo svoje za svoje — a, bogme, naši „Rokovnjači“ so vendarle najoriginalnejši! Včeraj so igrali mnogo boljše, nego prvokrat. Prvega moramo omeniti g. Verovška, ki nam je ustvaril Blaža Mozola, kakoršen je živel, popival in se pretepal. Blaž Mozol je ena izmed tistih vlog, kjer zaigra v vsi svobodi Verovškova dramskega priroda. Kakor je imeniten v prvem dejanju — pravi vinski bratec in pretepač — tako se nam zdi v drugem dejanju nedosegljiv. Samo zaradi njega bi še radi videli „Rokovnjače“, a g. Verovšek nam ne bo zameril, če mu laskavo vzdememo ime: To je naš Mozol! Prav dober je bil sinoči g. Inemann, ki je igral s temperamentom, z lepo, najprimernejšo gradacijo, z ognjem in strastjo, a vedno tako, da je kazal v igri plemenitost svojega rojstva. Ugajal nam je od kraja do konca, najbolj v četrtem in zadnjem dejanju. „Osveta je edini namen mojega sedanjega življenja“ — tu so mu pele vse strune njegove duše! Klasičen tip je ustvaril tudi g. Danilo s svojim „Rajtguznom“, ki ga uvrščamo tudi med njegove najboljšje vloge. Drugo osebje smo dovoljno pohvalili že zadnjič. Ponavljamo samo, da so bili gg. Deyl, Orehek, Housa, Fedyczkowski in Lovšin v vsakem oziru prav dobri. Pretresljivo je igral g. Deyl zlasti v zadnjem dejanju, ko se poslavlja od brata. Fino je igrala gospa Danilova, ljubeznivi sta bili gđ. Slavčeva in gđ. Ogrinčeva, srčno in nežno je pela gospa Polakova. Boljši ko zadnjič je bil gosp. Polašek, a zapazili smo vselej, kadar nastopi in govori, da nagubava čelo, kar ni lepo in potrebno, zatoraj naj se tega odvadi. Drugi so zadostovali. V četrtem dejanju bi si želeli več gibanja in življenja v rokovnjaškem taboru. Vojaške v prvem dejanju je pozdravilo občinstvo s posebno salvo. Sploh je bilo občinstvo jako navdušeno, saj je neprestano ploskalo. Ali pa je drugače sploh mogoče ob taki igri?

— „Severna brna“ se je baje zasle. dila blizu severnega tečaja, kamor poleti jutri zvečer čili naš „Sokol“ in premnogi njegovi prijatelji in prijateljice. Naši piparji namreč, ki markirajo tam pota, po katerih se bode moglo dospeti prav naravnost do sev. tečaja, brzojavljajo, in to po najnovejšem načinu — brez žice, kar po ledu in po vodi in suhi zemlji naprej, da so videli tam neko čudno, popolnoma belo žival, ki pa je vseskozi podobna naši domači brni. — Zglasila se je tudi skupina „severnih atletov“, ki bode izvajala razne produkcije. — Vetopnice za izlet na severni tečaj,

ki obeta toliko krasnega užitka — kajti prigrasil se je dražesten venec lepotic iz vseh krajev, ki se ne strašijo mraza in ledu in ki bodo s svojim čarom ogrele tudi najbolj mrzlega izletnika — dobivajo se jutri, v torek dopoldne v trgovini g. Lozarja, popoldne pa v „Narodnem domu“, pri vходу. Jutri čez dan mora dvorana ostati zaprta, da se po dokončanih dekorativnih delih, ki so vzbudile splošno zanimanje in občudovanje onih, ki so imeli priliko, da si jih ogledajo, more prirediti tudi parket, po katerem se bode sukalo v veselem vrtincu toliko sto in sto elegantnih, drobnih nožic mičnih obiskovalk in krepkejših nog izletnikov, kateri bodo romali na severni tečaj. Na veselo svidenje torej jutri zvečer v čarobnem severnem kraljestvu pojemačega Kurenta!

— Aféra „Mattino“. Iz Trsta se nam poroča: Čim je prišlo v javnost, da je firma Meneghelli & Comp. vložila proti erarju tožbo na plačilo 57800 gld. za tisk listov „Mattino“ in „Sera“, nastala je v tukajšnjih vladnih krogih silna razburjenost, katero je najbolj občutil gospod namestniški tajnik, Krekich - Strassoldo pl. Treuland, kajti za firmo Meneghelli & Comp. ne tiči nihče drugi, kakor prav on sam. Zatrjuje se, da je dr. Krekich od svoje službe suspendiran, da pa se zajedno vrše pogajanja, vsled katerih dobi firma Meneghelli & Comp. primerno odškodnino, Krekich pa zopet svojo službo, zato pa se umakne podana tožba, in se prepreči razkritje korupcije, ki je vladala za časa Rinaldinija.

— Narodna čitalnica. Poročajo nam: Letošnji predpust je v obče jako malo živahen. Zdi se nam skoro, kakor da bi se ljudem zaradi njegove izredne kratkosti sploh ne zdelo vredno plesati. Zato je bila misel „Narodne Čitalnice“, da se kostumni venček nadomesti z družbinskim večerom, prav dobra. Predvčerajšnji večer se je namreč do cela posrečil. Naši odlični pevki, gg. Stropnicka in Radkiewicz sta bili izborna razpoloženi. Peli sta ob izvrstnem spremljevanju g. Beniškega vse točke programa tako lepo, da sta morali dodati po več točk. Odbor je odlikoval vsako s krasnim šopkom. Naj jima bode to malo povračilo za veliki trud! Tudi g. Rasković je bil pri nastopu burno aklamovan in je žel za „Lizinko“ lep aplavz. Dodal je krasni ariji iz „Pagliacci“ in „Mignon“. Društvena igra je vzbujala obče zanimanje, zlasti zaradi lepih dobikov. Neumorni trudoljubnosti gospodičin Slavice Dolenčeve in Mafinke Stropnicke se je zahvaliti v prvi vrsti, da se je razpečalo precejšnje število tablic, s katerimi so mnogobrojni udeleženci večera skušali svojo srečo. Obiskan je bil družbinski večer kar najboljšje, našli smo do 180 udeležencev. Videli smo mnogo odličnih rodbin in več vojaških in civilnih dostojanstvenikov. Škoda le, da ni bilo v naši elitni družbi tudi poročevalca „Slov. Lista“, ki bi se bil zjokal nad takimi „razvalinami!“ Po končanem programu podal se je mladi svet v malo dvorano, kjer je do 30 parov otvorilo ples. Pri četvrtki, ki se je plesala šele ob polu 3. uri, našli smo še 14 parov. Ti pa so vstrajali skoraj do polu 4. ure zjutraj. Skratka: zabava je bila kolosalna, in izrekala se je splošna želja, da se kaj podobnega tudi v postu priredi!

— Kaj je resnica? V ljubljanskih vojaških krogih se govori, da pride pešpolk št. 27 iz Ljubljane v Gorico, kranjski pešpolk št. 17 iz Celovca v Gradec, koroški pešpolk pa da pride v Ljubljano, dočim poročajo dunajski listi, da se v celem območju graškega voja ne zgodi glede dislokacije nobena prememba, in da torej ostanejo vsi imenovani polki, koder so zdaj. Katera verzija je prava, se pač v kratkem izkaže.

— Razstava arhitekture in inženirstva v Pragi. Srečke efektne loterije te razstave dobivajo se po 50 kr. v prodajalnici predsednika mestne hranilnice ljubljanske, g. Vaso Petričiča. Glavni dobiček je v vrednosti 25.000 kron: vseh dobikov je 2000, v vrednosti 100.000 kron. Žrebanje bode dne 22. maja 1899. l. Prodajo sreček je prevzel imenovani rodoljub brez vsake lastne koristi, in naša dolžnost je, da se bratom Čehom bratski odzovemo.

— Zboljšava stanu pri finančnem oblastvu v Ljubljani se bode v letih 1899. do 1901. prav ugodno izvršila. V teku treh

let imenujeta se dva svetnika nadsvetnikoma, mej tem pridejo 4 uradniki iz 9. v 8. razred in dva iz 10. razreda v 9. razred. Slovenski pravniki imajo tedaj pri finančni upravi na Kranjskem lepo bodočnost, ker se bode tudi pri neposredni stroki te uprave stan uradnikov izdatno izboljšal. Tačas razpisana so tri mesta in sicer mesto jednega koncipista in dveh praktikantov. Slednjim je treba vsaj dveh državnih izpitov.

— Maskarada na Rakeku bode jutri v prostorih g. Šebenikarja. Razposlana so bila jako humoristična vabila, a če kdo vabila slučajno ni dobil, sme vendar priti.

— Zgodovinsko-zemljepisnega kluba „Šumadije“ v Pragi X. redna seja še vrši v sredo dne 15. t. m. ob 7. uri zvečer. Na vzporedu sta predavanji: „Srbske razmere v prvih štirih desetletjih 19. stoletja. Uvod. Kratki pregled srbske zgodovine do 19. stoletja“ in „Finančne razmere 17. in 18. stoletja v Krškem“.

— Ogenj v dimniku. Včeraj zvečer okoli 1/8. ure nastal v hiši Jakoba Klopčiča v sv. Florijana ulicah št. 24 ogenj v dimniku. Požarni brambovci so s pomočjo dimnikarja Spitzerja in hišnih stanovnikov ogenj kmalu pogasili. Škode ni nobene.

* Treznost ljubeči akademiki. Na Berolinski univerzi se je ustanovilo — po vzoru akademikov v Curihu — „društvo abstinenčnih dijakov“, ki ima namen delati na to, da se razširi mej velikošolstvom treznost. Alkohol je — pravijo društvena pravila — največkrat vzrok propada posameznikov mej dijaštvom in človeštvom sploh.

* Samomorilka pleše. V Hernalsu na Dunaju se je na nekem plesu v soboto ponoči hotela zastrupiti neka cvetličarica Marija B. Spila je fosforjevo raztopino, veselo plesala ter se zabavala z dvema akademikoma, dokler je niso silne bolečine premagale, da je omedlela. Prepeljali so jo v bolnico.

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“. Št. 5. Vsebina: Kdo je kriv? — Frančišek Levec. — Levec: Popotno poročilo. — XXX. občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“. — Jos. Ciperle: Kulturne slike s Kranjskega. — A. Kleč: Jubilejska samopomoč. — Književnost in umetnost. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Gospodarski program.

Telefonična in brzojavna poročila.

Shod na Slatini.

Rogaška Slatina 13. februvarja. Slovensko katoliško politično društvo na Slatini je zborovalo včeraj. Udeležila je bila ogromna. Shod je poročilo dež. poslanca dr. Jurtele vzel s posebnim navdušenjem na znanje. Sprejeti sta bili soglasno resoluciji za vseučilišče in nadsodišče, posebno pa je ljudstvo z navdušenjem pozdravilo klic „Proč od Gradca“. Živela slovenska vzajemnost!

Osebnosti.

Dunaj 13. februvarja. Ministerski predsednik grof Thun, ki je bil v soboto odpotoval na Češko, se je danes vrnil semkaj. Gališki namestnik, grof Pininski, je odpotoval v Lvov.

Abensberg-Traun.

Dunaj 13. februvarja. Bivši deželni maršal dolenjeavstrijski, sedaj najvišji dvornik nadvojvode Franca Ferdinanda d'Este, tajni svetnik baron Abensberg-Traun, je v starosti 50 let umrl v Opatiji.

Dolenjeavstrijski dež. zbor.

Dunaj 13. februvarja. Dolenjeavstrijski deželni zbor se snide še ta mesec in se skliče s posebnim patentom.

Vreme.

Dunaj 13. februvarja. Dočim vlada na Angleškem ostra zime, je v južnih krajih Avstrije že prava pomlad. Iz Trebinja se poroča, da je tam jako toplo in da so prišle že lastovice. Iz Lošinja so bile poslana na Dunaj zrele slive.

Renitentni sodniki.

Opava 13. februvarja. Proti tistim nemškimi sodnim funkcionarjem, ki proti jezikovnim naredbam tirajo obstrukcijo, se je začela disciplinarna preiskava.

Demonstracija.

Heb 13. februvarja. Včeraj so bile tu večje demonstracije. Povod je dala pre-

poved, napraviti Bismarcku spomenik. Prepevaje „Wacht am Rhein“ in Bismarckovo pesem so šli demonstrantje pred spomenik cesarja Jožefa, kjer je imel posl. Hofer hujskajoč govor.

Ogerska kriza.

Dunaj 13. februvarja. Ogerski ministerski predsednik baron Banffy je prišel danes povsem nepričakovano semkaj. V Budimpešti ni nihče vedel o tem potovanju. Liberalni klub je imel včeraj sejo, a Banffy mu o svojem odhodu na Dunaj ni ničesar povedal. Sodi se, da hoče Banffy prej izvedeti mnenje krone, predno odgovori na ultimatum opozicije. V obče se zatrjuje, da je položaj ugoden, in da se pojasni že tekom prihodnjih dnij.

Budimpešta 13. februvarja. Fejervary, Štefan Tisza, Györi in Horanszky, ki se pogajajo glede revizije pravilnika in zakona o volilnem sodišču, so se v poglavitnih točkah načrta že zjediniili, toda vse difference s tem še niso poravnane.

Usad.

Curih 13. februvarja. Pri Aiolu so se zopet udrli veliki usadi. Uhođ v Gotardski predor je v nevarnosti.

Izgredi proti duhovščini.

Pariz 13. februvarja. V Lillu so se zaradi znanega umora primerili včeraj zopet veliki izgredi. Velikanske množice so napadle razne moške in ženske samostane in hotele vse demolirati. Orožniki so jim to z orožjem zabranili. Demonstrantje so na orožnike streljali z revolverji. Mnogo oseb je bilo aretovanih. Ogorčenost proti duhovščini je tolika, da se noben duhovnik ne upa na ulico. Demonstrantje so tudi znanim klerikalcem pobili okna.

Admiral Cervera.

Madrid 13. februvarja. Poročila, da se je ustavila vojnosaodna preiskava proti admiralu Cerveri niso osnovana. Preiskava se nadaljuje.

Vihar na morju.

London 13. februvarja. Ob Waleškem obrežju je divjal včeraj silen vihar. Sosebno močan je bil v Bristolskem kanalu. Mnogo ladij je ponesrečilo.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalej.)

IV.

„Čestitam, gospod predsednik,“ je zaklicala polna veselja.

„Čestitam“, posnemal je mali sinko in ploskal z mesnatimi ročicami.

„Prav odkritosrčno mi je žal, zavoljo Tebe, ljuba moja, da moram odkloniti,“ je rekel Henrik.

„Odkloniti?“ vprašala je vsa začudena Roza. „Zakaj pa?“

„Ker ne stopim rad v javnost, draga Roza,“ je odgovoril vidno v zadregi. In da bi bil ta utis izbrisal, pristavil je: „Ti si še misliti ne moreš, koliko časa take dolžnosti zahtevajo. To si le oni gospodje lahko dovolijo, katerih čas je s zlatom plačan, in katerim je treba le polovico toliko delati, kakor komu izmed nas. Za kaj takega nisem dovolj bogat.“

Roza je kar otrpnila. To gotovo ni bil pravi vzrok. Še ni bilo tri dni, kar ji je Henrik s ponosom pokazal svoj „journal“ in ji je preračunal, koliko mu je nesla praksa v preteklem letu, svoto, ki je bila skoraj dvakrat tolika, kakor potrebščina.

„Henrik,“ je ugovarjala, tega ne misliš resno. Ti zaslužiš več, nego si kdaj upal. In ti imaš poleg tega še časa za reveže, kateri Ti večkrat proužročajo še stroške.“

„Ravno zato,“ trdil je on. „Ravno radi revežev si moram prosti čas ohraniti!“ Poprijel se je tega izgovora, da ji pojasni, kako nemogoče mu je, se udati, ne glede na to, da mu je neljubo, če se o njem govori.

„Kdor Te sliši,“ je rekla zdaj Roza, „ta bi mislil, da imaš poseben vzrok, bati se javnosti.“

Prebledel je. Bilo mu je kakor da bi ga bil kak udarec zadel. A hitro si je zopet opomogel ter ostro rekel: „Ničesar in nikogar se mi ni bati! A ne maram in ne maram!“

Vstal je ter s temnim obrazom odšel v svojo sobo. Sinko je plaho gledal za njim. To se še ni zgodilo, da bi bil šel oče mimo njega, ne da bi ga bil z roko pogladil po tenkih, rumenih laskih.

(Dalej pr.)

Pustni torek, dne 14. februarja velika Sokolova maskarada Izlet na severni tečaj.

(278-3)

Bratje Sokoli!

One člene, ki se jutrišnje maskarade ne udeležijo maskovani, vabi odbor, da pridejo v kolikor možno obilnem številu v polni društveni opravi.

V Ljubljani, 13. febr. 1899.
Na zdar! Odbor.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 59. Dr. pr. 921.

Začetek ob 1/4. uri popoldne.

V torek, dne 14. februarja 1899.

Hudobni duh Lumpacij Vagabund ali zanikerna trojica.

Čarobna burka s petjem v treh oddelkih. Spisal J. Nestroy. Poslovenil J. Alešovec. Godba Müllerjeva. Režiser g. R. Inemann. Kapelnik g. H. Benišek.

Blagajnica se odpre ob 3. uri. — Začetek ob 1/4. uri. — Konec ob 6. uri. Pri predstavi sodelujeta orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

V četrtek, 16. februarja: „Trije pari črevljev“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 9. februarja: Marija Suhadobnik, branjeva, 84 let, Marije Terezije cesta št. 9, ostarelost. — Franca Mosetig, železničar, uradnika žena, 58 let, Stari trg št. 12, spridenje jeter.

V deželni bolnici:

Dne 7. februarja: Franca Krašovec, kajzarjeva žena, 21 let, jetika. — Ivana Bratoš, dnarica 40 let, jetika.

Dne 8. februarja: Marija Temelj, delavka, 69 let, srčna hiba. — France Šbenko, gostač, 69 let, pljučnica.

V hiralnici:

Dne 8. februarja: Štefan Debevec, kovač, 88 let, kap. — Terezija Košir, delavka, 51 let, jetika.

Tržne cene v Ljubljani

dne 11. februarja 1899.

	gl. kr.	gl. kr.
Pšenica . . . htl.	10 50	Špeh povojen kgr. — 70
Rž	8 80	Surovo maslo . . . — 85
Ječmen	7 50	Jajce, jedno . . . — 23
Oves	6 50	Mleko, liter . . . — 7
Ajda	8 70	Goveje meso, kgr. — 58
Proso	6 50	Telečje — 60
Koruza	5 70	Svinjsko — 58
Krompir	2 50	Koštrun — 40
Leča	12 —	Pišanec — 50
Grah	8 —	Golob — 30
Fižol	11 50	Seno 100 ko. 2 —
Maslo kgr.	— 96	Slama — 1 80
Mast	— 70	Drva, trda . . . m. 6 50
Špeh frišen . . .	— 65	Drva, mehka . . m. 4 50

S. 1.99/1.

Edikt.

(277-2)

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu je čez vse, kjerkoli se nahajajo premoženja, potem čez nepremično, v deželah, kjer velja konsurzni red z dne 25. decembra 1868, se nahajajoče premoženje neprotokolovanega trgovca Gregorja Bartola v Travniku, okraj Ribnica, odprlo konkurz, ter imenovalo konkursnim komisarjem c. kr. dež. sodn. svetnika Frana Višnikarja z uradnim sedežem v Ribnici in za časovnega upravitelja mase Ivana Busa, posestnika v Travniku.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 21. februarja 1899. ob 10 uri zjutraj na uradnem sedežu konkursnega komisarja stavijo svoje predloge glede potrjenosti za zdaj nastavljenega ali o imenovanju drugega masnega upravitelja, ko so se izkazali z dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkurzne mase kako zahtevo kot konkurzni upniki, da oznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava.

do dne 9. marca 1899. leta

pri tem sodišči, ali pri okrajnem sodišču v Ribnici po predpisih konkurznega reda, da se izognejo v istem zapretilih pravnih nasledkov ter jih dne 7. aprila 1899. pred c. kr. konkurznim komisarjem pri likvidacijskem dnevu zglašijo za likvidacijo in določitev povrstnega reda.

Pri splošnem likvidacijskem dnevu prisotni zglaseni upniki imajo pravico, po prosti voliti na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika in članov odbora upnikov, ki so dotedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja končno veljavno.

Daljšje objave tekom konkurzne obravnave pa se bodo zgašale v uradnem listu „Laibacher Zeitung“.

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu

oddelek III., dne 8. februarja 1899.

Zrebanje nepreklicno
dne 18. marca 1899.

1. glavni dobiček 100.000 kron
2. glavni dobiček 25.000 „
3. glavni dobiček 10.000 „

vrstnosti z 20%
odbita v gotovini.

Dunajske srečke à 50 kr. J. C. Mayer v Ljubljani.

priporoča (240-4)

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padežina v 24 urah
11.	9. zvečer	738-4	5-0	sr. jzhod.	jasno	0-0
12.	7. zjutraj	736-9	5-4	p. m. zah.	del. jasno	0-0
	2. popol.	735-9	8-2	p. m. zah.	skoro obl.	0-0
13.	9. zvečer	735-2	6-8	p. m. jzh.	oblačno	0-0
13.	7. zjutraj	736-5	4-3	sr. svzhod.	skoro obl.	0-0
	2. popol.	736-5	10-4	sr. jzh.	del. jasno	0-0

Srednja temperatura sobote in nedelje 4-5° in 6-8°, normale: -0-6° in 0-5°.

Dunajska borza

dne 13. februarja 1899.

Skupni državni dolg v notah.	101	gl.	65	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	101	gl.	25	„
Avstrijska zlata rentna . . .	120	gl.	30	„
Avstrijska krona rentna 4% . .	101	gl.	85	„
Ogerska zlata rentna 4% . . .	119	gl.	85	„
Ogerska krona rentna 4% . . .	97	gl.	85	„
Avstro-ogerske bančne delnice	919	gl.	—	„
Kreditne delnice	367	gl.	50	„
London vista	120	gl.	40	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	gl.	95	„
20 mark	11	gl.	78	„
20 frankov	9	gl.	55 1/2	„
Italijanski bankovci	44	gl.	42 1/2	„
C. kr. cekini	5	gl.	68	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERŠEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Trgovski pomočnik

izvežban manufakturist in špecerijst, dobi službo pri (275-3)

A. Pogačnik-u v Cerknici.

Gromoviti

„Živijo“
Joškovemu Tinetu!

Rodbina Žoržova.

(296)

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in
konjaka!

Nepotrebno iskati!

(21-35)

Kavčič & Lilleg v Prešernovih ulicah

dobivata to blago neposredno iz prekmorskih dežel
ter prodajata

1 kilo fine kave (Santos Prime po gl. 1-
1 steklenica pristnega Jamaika ruma 0-50
1 deka pristnega Pecco-Souchong-čaja 0-06
1 posica prave angleške carske melanže 0-50
1 steklenica pristnega finega konjaka 1-40

Brez tekmea!

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Pregra čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal
Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd;
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost,
Bregenc, Curh, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifing v
Steyr, Linc, Budejovice, Plzeň, Marijine varo, Heb,
Francove varo, Karlove varo, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. — Pregra v Novo mesto in v
Kočevje. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob
12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano j. k. Pregra iz Trbiža. Ob
5. uri 46 m. zjutraj obojni vlak s Dunaja via Am-
stetten, iz Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plzeň, Budejovic, Solno-
grada, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Be-
ljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne
osobni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plzeň, Budejovic, Solnograda,
Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curha, Bregence, In-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-
lovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne
osobni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Ce-
lovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. sve-
čer obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca,
Pontabla. — Pregra iz Novo mesta in Kočevja. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2.
uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri
23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri
50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6.
uri 56 m. zjutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6.
uri 10 m. (1)

Praktikanta

ki je dovršil vsaj nižjo gimnazijo, vzprejemem
tako v svojo knjigotrdnico. (294-2)
L. Schwentner, knjigotrdlec v Ljubljani.

Št. 5810. (297-1)

Ustanova za vojaške sirote.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem
podeliti je za tekoče leto

Josip Sühni-ovo ustanovo za vo-
jaške sirote v znesku 37 gl. 80 kr.

Prošnje za to ustanovo, do katere
imajo pravico uboge sirote vojaškega rodu,
naj bodo zakonske ali pa nezakonske, vlo-
žiti je do konca t. m. pri podpisnem
uradu.

Magistrat deželnega stolnega mesta
Ljubljane
dne 8. svečana 1899.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da pre-
vzemam in izvršujem točno naročila na
kavo, čaj, olje, riš, makarone, delika-
tose, sadje, ribe, vino i. t. d.

Posljalce v omotih po 5 kil oddajam po pošti,
one od 10 kr. naprej pa po železnici s povzajem.

Take pošiljke se izplačajo vsakomur, posebno
p. n. bratcem, družinam in onim, ki rabijo za
dom različne jestvine ali žele o raznih pril. k. h. na-
baviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi,
ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje,
fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro
blago in po niski ceni.

Cenike razpošiljem radovoljno in brezplačno.

Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in
samore dajati blago po tako niskih kupih, da se
ne bojim konkurence. (337-42)

Tudi sprejemam zastopstva in vsake-
ga s'm posredevanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan
v Trstu, v ulici San Francesco št. 6.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta št. 1

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama
za vložnike plačuje.

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsaki dan od 8. do 12. ure
dopoldan in od 3. do 6. ure popoldan.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406.

(1765-7)

Telefon št. 57.

Uljudno naznanjam, da sem v zvezi z drugimi gospodi otvoril

banko v Ljubljani

za slovenske pokrajine

in se priporočam v posredovanje vseh bančnih in borznih opravil,
nakup in prodajo srečk, pupilarno varnih državnih in drugih
vrednostnih listin po dnevnem kurzu.

Nakazila plačil na vsa večja mesta, inkaso menic in na-
kaznic, enkompt bančnih menic in otvoritev giro-konto
(tekoči račun), obresti od dne do dne po 3%, za 10 dni, 3 1/2%, za
20, 4%, za 30 dni, 4 1/2%, za 3 mesece.

Z velespoštovanjem

(271-3)

Maks Veršec

bančna pisarna, Šelenburgove ulice št. 3.